

Tursunov Shohrux Xujanazarovich

Bank moliya akademiyasi, Magistr

Annotatsiya: Mazkur tezis kichik biznes subyektlariga soliqlar orqali ta'sir o'tkazishning o'ziga xos xususiyatlari va ushbu jarayonning iqtisodiy samaradorligini o'rganadi. Soliq siyosati kichik biznesning rivojlanishiga qanday ta'sir qilishi, shuningdek, soliqlar orqali davlatning makroiqtisodiy boshqaruvdagi roli va ahamiyati muhokama qilinadi. Tadqiqot, shuningdek, soliq yengilliklari va imtiyozlarining kichik biznes subyektlarining iqtisodiy faoliyatiga ta'sirini tahlil qiladi.

Kalit so'zlar: Kichik biznes, Soliqlar, Soliq siyosati, Iqtisodiy samaradorlik Makroiqtisodiy boshqaruv, Soliq imtiyozlari.

Kichik biznes subyektlari iqtisodiyotning asosiy tarkibiy qismi hisoblanadi va ularning barqaror rivojlanishi mamlakatning iqtisodiy barqarorligi va ijtimoiy farovonligiga to'g'ridan-to'g'ri ta'sir ko'rsatadi. Soliq siyosati, davlat tomonidan kichik bizneslarni qo'llab-quvvatlashning asosiy vositalaridan biri sifatida, ularning rivojlanishini rag'batlantirish yoki aksincha, cheklash mumkin. Ushbu ishda soliq siyosatining kichik bizneslar faoliyatiga ijobiy va salbiy ta'sirlarini tahlil qilish orqali, davlatning ushbu sektorga qo'yadigan soliq yuklamasining optimal darajasini aniqlashga harakat qilinadi.

Kichik biznes subyektlariga soliqlar orqali ta'sir o'tkazish, ularning iqtisodiy faoliyatini tartibga solish va rivojlanishini rag'batlantirishning muhim vositasi hisoblanadi. Soliq siyosati, davlatning iqtisodiy rivojlanish strategiyasining asosiy qismi bo'lib, kichik bizneslarni qo'llab-quvvatlash va ularning barqaror o'sishini ta'minlash maqsadida ishlab chiqiladi. Ushbu bolum, soliq siyosatining kichik bizneslarga ta'siri, soliq imtiyozlari va yengilliklarining ahamiyati, duch kelinadigan muammolar va ularning yechimlari kabi asosiy masalalarni kengroq

yoritadi.

Soliq imtiyozlari va yengilliklari, kichik bizneslarni rag'batlantirish va ularning rivojlanishini tezlashtirish uchun muhim vositalardir. Bu imtiyozlar, yangi tadbirkorlik loyihalarini boshlash, yangi mahsulotlar yaratish, ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirish va xalqaro bozorlarga chiqish kabi faoliyatlar uchun qo'shimcha moliyaviy resurslar yaratadi. Shuningdek, soliq imtiyozlari kichik bizneslarga innovatsiyalar va texnologik yangilanishlar joriy etish imkoniyatini beradi, bu esa ularning umumiy samaradorligini va raqobatbardoshligini oshiradi.

Kichik bizneslarga soliq siyosatining ta'siri bo'yicha mavjud adabiyotlar ko'rib chiqiladi. Bu jarayonda, turli mamlakatlarning tajribalari va kichik biznes subyektlarini rivojlantirishda soliq imtiyozlaridan foydalanishning samaradorligi tahlil qilinadi.

Tadqiqotda kichik biznes subyektlarining soliq yuklamasini optimallashtirishning nazariy asoslari va amaliy usullari ko'rib chiqiladi. Buning uchun statistik ma'lumotlar, moliyaviy hisobotlar va so'rov natijalari tahlil qilinadi.

Tadqiqot natijalarida, soliq siyosatining kichik biznes subyektlariga ta'sirini optimallashtirish usullari va ularning iqtisodiy faoliyatiga ijobiy ta'siri ko'rsatiladi. Shuningdek, soliq imtiyozlari va yengilliklarining kichik bizneslarning rivojlanishiga qanday yordam bergani haqida ma'lumot beriladi.

Soliq Siyosatining Kichik Bizneslarga Ta'siri

Kichik biznes subyektlariga qo'llaniladigan soliq siyosati, ularning moliyaviy barqarorligi, kengayish qobiliyati va umumiy iqtisodiy samaradorligiga katta ta'sir ko'rsatadi. Soliq siyosatining asosiy maqsadi, kichik bizneslarning rivojlanishini rag'batlantirish va iqtisodiyotning umumiy o'sishiga hissa qo'shishdir. Biroq, haddan tashqari soliq yuklamasi kichik bizneslarning moliyaviy resurslarini qisqartiradi va ularga yangi investitsiyalarni jalb qilishda qiyinchiliklar tug'diradi.

Soliq imtiyozlari va yengilliklarning Ahamiyati

Soliq imtiyozlari va yengilliklari, kichik bizneslarni qo'llab-quvvatlashning asosiy vositalaridan biri hisoblanadi. Bular orqali, kichik bizneslar yangi

texnologiyalarni joriy etish, ish o'rinlari yaratish va mahsulotlarini diversifikatsiya qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Shuningdek, soliq imtiyozlari kichik bizneslarning xalqaro bozorlarga kirib borishini osonlashtirishi mumkin, bu esa ularning umumiy raqobatbardoshligini oshiradi.

Muammolar va Yechimlar

Soliq imtiyozlari va yengilliklarini amalga oshirish jarayonida duch keladigan asosiy muammolar orasida soliq qonunchiligining murakkabligi, soliq imtiyozlaridan foydalanishda adolatsizliklar va soliq yig'implarining samaradorligining pasayishi kabi masalalar mavjud. Bu muammolarni hal etish uchun quyidagi yechimlar taklif etiladi:

Soliq qonunchiligini soddalashtirish: Soliq tizimini tushunarli va amaliy qilish, kichik bizneslarning soliq majburiyatlarini bajarishini osonlashtiradi.

Shaffoflik va adolatli soliq siyosati: Barcha kichik biznes subyektlariga bir xil soliq imtiyozlari va yengilliklarini taqdim etish, soliq adolatini ta'minlaydi.

Soliq imtiyozlarining samaradorligini oshirish: Soliq imtiyozlarini faqat aniq maqsadlarga yo'naltirish va ularning iqtisodiy samaradorligini muntazam ravishda baholab borish zarur.

Xulosa va Takliflar

Tadqiqot xulosasida, kichik biznes subyektlariga qaratilgan soliq siyosatining muhim jihatlari e'tibor qaratiladi. Soliq siyosatining samaradorligini oshirish maqsadida amaliy ishlar tashkil etish. Kichik biznes subyektlariga soliqlar orqali ta'sir o'tkazish, iqtisodiyotning umumiy o'sishini qo'llab-quvvatlashning muhim usulidir.

Adabiyotlar:

1. Po'latov Sherzodbek Oybek o'g'li, & Musabekov Sherali Nazarali o'g'li. (2023). THE STUDY OF VALUE-ADDED TAX: KNOWLEDGE FROM THE EU VAT EXPERIENCE AND UZBEKISTAN'S VAT SYSTEM. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 9(9), 131–135. <https://doi.org/10.54613/ku.v9i9.853>

2. Po'latov, S., & Farmonov, I. (2023). The Role and Significance of Internal Audit as an Effective System of Internal Control in Business Entities.
3. Po'latov Sherzodbek Oybek o'g'li. (2023). O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'I VA AYLANMADAN OLINADIGAN SOLIQ TO'LOVCHILARINI BIR-BIRIDAN FARQLI JIHATLARINI BAHOLASH. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 9(9), 140–143. <https://doi.org/10.54613/ku.v9i9.855>
4. Mishustin M.V. (2010), Dlya povыsheniya kachestva nalogovogo administrirovaniya neobxodima kompleksnaya modernizatsiya nalogovoy slujb. Intervyu // Rossiyskiy nalogovyy kurer. № 22. Str. 5-9.
5. O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksi- Toshkent: G'afur G'ulom nashriyot uyi 2020.- 640 b.